

„PiacTárs 2.0”

Társadalmi vállalkozás minősítő rendszer

Kitöltési és módszertani segédlet, útmutató

IFKA Közhasznú Nonprofit Kft., 2020

Az útmutató a **SOCIAL SEEDS** [Társadalmi vállalkozásokban rejlő lehetőségek kiaknázása egységes teljesítményértékelési és fejlesztési rendszer segítségével] projekt keretében készült. A projekt az Interreg Europe Program, az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Unió és Magyarország Kormánya által kerül finanszírozásra.

Bővebb információ: <https://www.interregeurope.eu/socialseeds/>

Tartalom

Bevezető	3
1. A minősítő rendszer bemutatása	3
Előzmények	3
A továbbfejlesztett minősítő rendszer	3
2. A minősítő rendszer alapelvei	4
3. A folyamat bemutatása	5
4. Modul rendszer bemutatása	6
I. Szervezeti profil	6
<i>A modul célja és fókusza</i>	6
II. Működési jellemzők	7
<i>A modul célja és fókusza</i>	7
III. Üzleti és társadalmi tevékenységek	7
<i>A modul célja és fókusza</i>	7
IV. Társadalmi hatás(értéklánc)	8
<i>A modul célja és fókusza</i>	8
V. GINOP-5.1.3/5.1.7 projekt megvalósítása	9
<i>A modul célja és fókusza</i>	9
VI. Jövőkép, tervek	10
<i>A modul célja és fókusza</i>	10
5. Egyéb információk	11

Bevezető

A jelen útmutatót azzal a céllal állítottuk össze, hogy segítsük a társadalmi vállalkozásokat minősítő rendszerünkben mind a szervezethez, mind pedig a megvalósított/megvalósítás alatt álló GINOP-5.1.3/5.1.7-es projektjükhöz kapcsolódóan adatot szolgáltató Partnereinket az online rendszer használatában, ill. a minősítési (monitoring) folyamat végig vitelében.

1. A minősítő rendszer bemutatása

Előzmények

A **GINOP-5.1.3-16**, valamint a **GINOP-5.1.7-17** pályázati konstrukció keretében pályázni kívánó társadalmi vállalkozások projektötleteinek **üzleti megvalósíthatóság**, illetve **társadalmi hatás és hasznosság szempontú előminősítését** és – szükség esetén - **fejlesztését** az IFKA Iparfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. végezte 2016 augusztusa és 2020 márciusa között, a GINOP-5.1.2-15-2016-00001 „PiacTárs” kiemelt projekt keretében kapott felhatalmazása alapján; annak érdekében, hogy a pályázható vissza nem térítendő források a lehető legjobb hatásfokkal hasznosuljanak, s a társadalmi vállalkozások hosszú távon fenntartható, önálló működését megalapozzák. Az előminősítési folyamat során az üzleti fenntarthatóság, illetve a társadalmi hatás és hasznosság követelményeinek sikeresen megfelelt társadalmi vállalkozások erről **Minősítő Tanúsítványt** kaptak, amely feljogosította őket a **vissza nem térítendő**, - majd a GINOP-8.8.1-17 hitelkonstrukcióhoz kapcsolódóan **visszatérítendő - források** igénybevételére.

Fontos kiemelni azonban, hogy a Minősítő Tanúsítvánnyal rendelkező társadalmi vállalkozási kör nem minden tagja nyújtotta be támogatási kérelmet a Nemzetgazdasági, majd később Pénzügyminisztérium Irányító Hatóságához, illetve a pályázatot benyújtók közül sem minden szervezet részesült vissza nem térítendő támogatásban vagy kezdte meg a projektmegvalósítást. Az IFKA Közhasznú Nonprofit Kft. által kiállított Minősítő Tanúsítvánnyal rendelkező társadalmi vállalkozásokat tömörítő adatbázis tehát szélesebb spektrumot fed le ezen szektoron belül, mint a támogatásban részesülő, projekt(ek)et megvalósító szervezetek összessége.

A kiemelt projekt keretében működtetett előminősítő rendszerhez kapcsolódóan több ízben merült fel a monitoring tevékenység szükségessége, melyhez kapcsolódóan az IFKA szakértői megkezdtek egy, az előminősítő rendszer tapasztalataira épülő, az abban résztvevő vállalkozásokat és egyéb szervezeteket egyaránt vizsgálni képes **minősítő rendszer** fejlesztését.

A továbbfejlesztett minősítő rendszer

2019 októbere óta, Social SEEDS nemzetközi projektünk keretében, „PiacTárs 2.0 Minősítő rendszer fejlesztése” címmel egy kísérleti (pilot) projektet valósítunk meg, melynek keretében dolgozunk a GINOP-5.1.2 „PiacTárs” előminősítő rendszer tovább fejlesztésén. Egy olyan **minősítő/monitoring rendszert** dolgozunk ki, mely a későbbiekben alkalmassá válhat a teljes társadalmi vállalkozási szektor vizsgálatára, minősítésére, mind szervezeti, mind pedig az üzleti, ill. társadalmi tevékenységekre vonatkozó adatok, mutatók elemzésén keresztül.

Céljaink tehát **három területre** fókuszálnak:

- projektmonitoring,
- adatbázis építés a társadalmi vállalkozási szektorról,
- társadalmi vállalkozások szükségletehez igazodó fejlesztése.

Célunk egy olyan rendszer fejlesztése, melynek keretében a jövőben a minősítő tanúsítványt szerzett társadalmi vállalkozások **visszatérítendő/vissza nem térítendő támogatásokhoz, ill. egyéb pénzügyi és nem pénzügyi eszközökhöz nyernek hozzáférést**, mindemellett pedig időről-időre **fejlesztő visszajelzést** kaphatnak szervezeti működésükhöz kapcsolódóan.

A fejlesztő visszajelzéshez kapcsolódóan célunk, hogy a rendszerben résztvevő társadalmi vállalkozások mind a GINOP-5.1.2 „PiacTárs” kiemelt, mind pedig egyéb, aktív partnerkapcsolatainkon keresztül megvalósított projektünk keretében **fejlesztő/támogató szolgáltatásokban is részesüljenek (coaching, képzés, tanácsadás, mentoring stb.)**.

Első körben a **GINOP-5.1.3, illetve GINOP-5.1.7 pályázatokhoz kapcsolódóan minősítő tanúsítvánnyal rendelkező Partnereinket vonjuk be a rendszer tesztelésébe, fejlesztésébe**. Terveink szerint a pilot projekt zárását követően a célcsoport bővítésre kerül.

2. A minősítő rendszer alapelvei

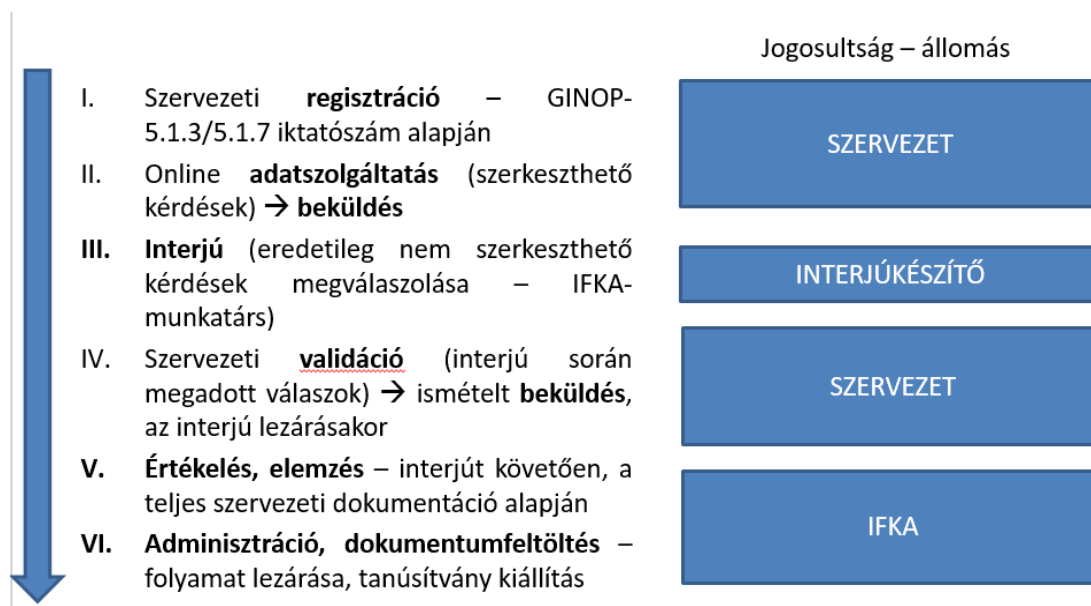
A minősítő rendszerben történő adatszolgáltatást megkönnyítendő, az alábbiakban foglaljuk össze a rendszer, ill. a hozzákapcsolódó minősítési folyamat legfontosabb alapelveit:

- ❖ Az IFKA Közhasznú Nonprofit Kft. a minősítő rendszer működtetése során **nem hatóságként jár el**, a szolgáltatott adatok/információk helyességének, valóságtartalmának ellenőrzésére nincsen felhatalmazásunk, jelen projekt keretében, ill. nem is célunk ennek vizsgálata.
- ❖ A fentiek értelmében **nem kérjük** a megadott adatokat/információkat **alátámasztó anyagok, dokumentumok feltöltését** a felületre. Emellett fontos kiemelni, hogy sok esetben az is elfogadható, ha a szervezet egy adott tevékenységet (pl. teljesítményértékelés, szervezeti döntéselőkészítés stb.) nem jól szabályozott folyamat keretében, írásban végez, hanem **mindennapi működése során szóban vagy egyéb eszközökkel működteti folyamatait**.
- ❖ Rendszerünk integráns része a **fejlesztési fókusz**, mely ugyanakkora súllyal jelenik meg az értékelés során, mint maga a minősítés. A társadalmi vállalkozások minősítése esetében nem egy külső sztenderdnek való megfelelést vizsgálunk, sokkal inkább időről-időre **tükröt tartunk a vállalkozásoknak szervezetük jelenlegi teljesítményéről, életképességéről**, mind az üzleti, mind pedig a társadalmi tevékenységéhez kapcsolódó mutatók mentén.
- ❖ A fent bemutatott okokból arra biztatjuk Önöket, hogy minden kérdés esetében olyan válaszokat adjanak meg, amely a **szervezet esetében leginkább releváns** és megfelel a mindennapi működésnek.

- ❖ Mivel a rendszer ebben a szakaszban fejlesztés és tesztelés alatt áll, kiemelten fontosnak tartjuk összegyűjteni és a fejlesztési folyamatba beépíteni **észrevételeiket, javaslataikat**.

3. A folyamat bemutatása

1. A teljes minősítési folyamat egy **hivatalos felkérőlevéllel** indul, melyet az IFKA munkatársa által kezdeményezett, telefonos kapcsolatfelvétel követ.
2. A **telefonos egyeztetés** során a Szervezet, illetve Munkatársunk lehetőséget kap arra, hogy az adatszolgáltatási és értékelési folyamat további lépéseinek ütemezését egyeztessék, többek között megállapodjanak az online/személyes interjú formájával és időpontjával kapcsolatban.
3. Az online adatszolgáltatást megelőzően lehetőséget biztosítunk arra, hogy a regisztrációt követően a szervezet felmerülő kérdéseit az interjúztató Kollégánkkal egyeztesse, egy max. 60 perces **telefonos konzultáció** keretében.
4. A fenti lépéseket az **online rendszerben történő adatszolgáltatás**, illetve a megadott szervezeti adatok/információk feldolgozása követi, az alábbiak szerint:

Az online felületen a kitöltők háromféle kérdéstípussal találkozhatnak (lásd I. pont a folyamatábrán):

- Automatikusan kitöltött adatok/információk:** ezeket a rendszer az előminősítésre benyújtott GINOP-5.1.3/5.1.7-es projekttervben szereplő információk átemelésével kitölti, a Szervezetnek nem szükséges választ adnia. Fontos, hogy amennyiben a beemelt adat helytelen vagy időközben változott, az manuálisan (a Szervezet által) felülírható.
- Kötelező, a Szervezet által megadott adatok/információk:** az ebbe a kategóriába tartozó kérdések megválaszolása kötelező, a kitöltésben való továbblépés érdekében. A megadott válaszok az interjú során felülírhatóak, javíthatóak.

- c. **Interjúkérdések („Ezt a kérdést az interjúztató tölti!”):** ezen kérdések megválaszolása az interjú keretében történik. Az IFKA Munkatársa által feltöltött válaszok helyességét a Szervezet képviselője ellenőrzi, megfelelőség esetén a felületen jóváhagyja (lásd IV. pont a folyamatábrán).

A minősítési folyamat eredményeképpen a Szervezet számára **tanúsítványt** állítunk ki, melynek birtokában a későbbiekben lehetőségük nyílik hozzáférni bizonyos pénzügyi/nem pénzügyi eszközökhöz, (erő)forrásokhoz.

A minősítő rendszer alapja a **bizonyos időközönként megismételt adatszolgáltatás/-elemzés**, melyen keresztül nyomon követhető a szervezet **fejlődése** bizonyos működési területek vizsgálatával.

4. Modul rendszer bemutatása

A minősítő rendszer – jelenlegi formájában – összesen **6 db modulból** áll, melyeket az alábbiakban mutatunk be részletesebben.

Az online rendszerben szereplőkérdések legtöbbjéről elmondható, hogy a szervezeti válaszadást **kitöltési segédlet** („?”-jel a kérdés szövege mellett) támogatja. Javasoljuk, hogy ezeket **a válaszadást megelőzően minden esetben olvassák el**, a válasz meghatározásakor vegyék figyelembe!

Javasoljuk, hogy minden olyan esetben, amikor az előre megadott, sztemerizált válaszokat nem érzi igaznak a szervezetre nézve, válassza ki az **„Egyéb, és pedig:...”** válaszlehetőségét, a lehető legpontosabb információk megadása érdekében.

Amennyiben szakértőink úgy ítélték meg, hogy az adott kérdés megválaszolásához **további magyarázatra, példákra** is szükség lehet, ezeket **ebben a dokumentumban** tüntetjük fel, a kérdés sorszámaának megjelölésével.

I. Szervezeti profil

A modul célja és fókusz

A minősítő rendszer legelső modulja a szervezeti működést bemutató alapadatokra, illetve egyéb, stratégiai területek megismerésére irányul. Átfogóan gyűjt adatokat a szervezet pénzügyi életképességére, illetve társadalmi hasznosságára vonatkozóan, általános megközelítésben.

SZERVEZETI ADATOK

- alapítás
- helyszín
- pénzügyi alapmutatók
- növekedés
- foglalkoztatás
- fenntarthatóság
- finanszírozás

SZERVEZET BEMUTATÁSA

- küldetés
- szervezeti értékek
- társadalmi problématerület

- tevékenység hatóköre

II. Működési jellemzők

A modul célja és fókusza

A második tematikus egység az I. modulban bemutatott szervezetek alapvető működési jellemzőinek áttekintésére fókuszál, az alábbi területeken:

- humánerőforrás
- minőségbiztosítás
- digitalizáció
- együttműködés-hálózatosodás
- tervezés-monitoring

Ebben a modulban is kizárólag azt várjuk a kitöltőtől, hogy valós, a szervezet jelenlegi működését leginkább jellemző indikátorokat adja meg.

II.5

A teljesítményen alapuló bérrendszer nem teljesítménybérezés. Utóbbi leginkább fizikai munkakörökre jellemző, ahol a munkakörhöz köthető norma alapján a mért teljesítmény - rendszerint darabszám - függvényében határozzák meg a fizetést.)

A teljesítmény szerinti ösztönző bérezés a fizetséget az egyén, a csapat vagy a vállalat egészének teljesítményszintjéhez köti. Célja az, hogy nagyobb teljesítményre serkentse a dolgozókat, növelje az elkötelezettséget, kialakítson egyfajta ösztönző szervezeti kultúrát és értékrendet, differenciáljon teljesítmény és teljesítmény között. Emellett célja az is, hogy a kiemelkedően motivált, hatékony és eredményes embereket vonzza a céghez, megtartsa a legjobb szakembereket. Fontos szempont, hogy rugalmasabbá teszi a bérköltséget.

Idetartozhat például: egyéni és csoportbónusz, kompetenciaalapú bérrendszer stb.

III. Üzleti és társadalmi tevékenységek

A modul célja és fókusza

Ebben a szakaszban nyílik lehetősége arra, hogy bemutassa a korábban részletezett szervezeti keretek között megvalósuló, a szervezeti célok elérését szolgáló, kiemelt fontosságú társadalmi és üzleti tevékenységeket, az alábbi témakörök mentén:

- tevékenységek, termékek, szolgáltatások
- innováció
- marketing, kommunikáció
- értékesítés (csatornák, relációk)
- vevők, kedvezményezettek
- ügyfélkapcsolat

III.2

Lehetséges minősítési rendszerek például:

- környezetbarát termék minősítés jogszabály alapján (pl. EU környezetbarát minősítés (Ecolabel), magyar környezetbarát minősítés, egyéb EU tagország környezetbarát minősítése)
- bio- vagy biodinamikus minősítés (pl. EU bio minősítés, magyar bio minősítés, egyéb EU tagország bio minősítése, biodinamikus termesztés (Demeter))
- eredetmegjelöléssel kapcsolatos minősítés (pl. magyar termék védjegy, oltalom alatt álló eredetmegjelölés, oltalom alatt álló földrajzi megjelölés, Nemzeti Parki Termék, magyar baromfi)
- kiválósági minősítés (pl. kiváló magyar élelmiszer-minősítés, kiváló minőségű sertéshús, kiváló magyar termék)
- egyéb harmadik fél általi fenntarthatósági minősítés (pl. méltányos kereskedelem, fenntartható erdőgazdálkodásból származó alapanyag minősítés (FSC), GOTS (organikus textil alapanyag) minősítés, naturland minősítés, Oeko-Tex vagy Oeko-Tex STEP minősítés)

Bármely olyan eljárás elfogadható itt, amellyel egy független fél írásban igazolja, hogy egy termék/szolgáltatás megfelelt az általa előírt követelményeknek.

III.7

Kérjük, hogy válaszát az összes árbevétel (üzleti jellegű bevétel) %-ában adja meg! Fontos, hogy csak az üzleti bevételeihez képest végezze a becslést, ne a támogatásokból és adományokból származó összes bevételéhez képest.

IV. Társadalmi hatás(értéklánc)

A modul célja és fókuszja

Ez a fejezet arra fókuszál, hogy megvizsgálja, mi adja a vállalkozás társadalmi jellegét, hasznosságát: látja-e a szervezet a környezetében lévő problémákat, és ha igen, szervezeti értékrendje alapján mit tesz azok megoldásáért? A problémák észlelését, a segített célcsoportok meghatározását, a megoldással kapcsolatos célokat, a megoldást segítő tevékenységeket, a megvalósult eredmények (elért hatások) mérésének eszközeit és módját, a folyamat további, tervezett változásait, és a mérésekre alkalmazott indikátorokat együttesen, egymáshoz kapcsolódásukat ábrázolva „társadalmi hatás értékláncnak” nevezzük.

Témakörök áttekintése:

- társadalmi célok
- célcsoportok
- társadalmi tevékenységek
- társadalmi hatások
- indikátorok
- hatásmérési eszközök

A IV. modult annyszor kellene kitöltenie, ahány, kezelni kívánt társadalmi hatást megjelölt az I.17-es kérdésnél! (Max. 3 db)

IV.1.1

Kérjük, válaszát a I.17-ben megjelölt társadalmi problémára hivatkozva adja meg. Milyen társadalmi problémák megoldására gondolta jelentkeztek a programra, csatlakoztak a minősítési folyamathoz? Sorolja fel ezeket, ha lehet, fontossági sorrendben!

IV.1.2

Kérjük válaszát a IV.1.1-ben megjelölt társadalmi célokra hivatkozva adja meg. Milyen célkitűzések születtek a szervezeten belül a problémák megoldásához kapcsolódóan? Mennyiben jelentettek ezek változást, a szervezeti korábbi céljaihoz képest? Kérjük, minden esetben a Szervezet által kitűzött, teljesíthető (reális) és mérhető társadalmi célokra fókuszáljon válaszában!

IV.1.3

Kérjük, válaszában azt is jelölje meg, hogy az adott célcsoportból hány főt ért el társadalmi tevékenységein keresztül, az elmúlt 2 évben, hivatkozva az IV.1.2-ben megjelölt társadalmi tevékenységekre! (A megvalósult tevékenységek számszerűsíthető eredményére, és azok érintettjeire gondoljon!)

IV.1.4

Kérjük továbbá, hogy kizárólag olyan hatásokat jelöljön meg, melyeket jelenleg is mér vagy mérni szeretne a jövőben (hivatkozva a IV.1.2-ben megjelölt tevékenységre és a IV.1.3-ban megjelölt célcsoportokra)! Arra gondoljon, milyen változásokat akartak/akarnak elérni a szervezet tevékenységei nyomán? Milyen, a jövőben is érezhető, látható hatásai lesznek a célzott változásoknak?

IV.1.5

Kérjük válaszát a IV.1.4-ben kiválasztott társadalmi hatásokra hivatkozva adja meg! Hogyan, milyen mérőeszközökkel méri a célcsoportot érintő hatásokat? Azaz milyen mutatószámokat (indikátorokat) tart alkalmasnak arra, hogy az elért hatást (a bekövetkező változást) alá tudja támasztani? Kérjük, itt a szervezet által közvetlenül elért célcsoportokra gondoljon!

IV.1.6

Kérjük, válaszát a IV.1.5-ben megjelölt indikátorokra hivatkozva adja meg! (Megfigyelés, adatgyűjtés, kérdőívezés, interjúzás, személyes kikérdezés stb.) Olyan mérőeszközöket jelöljön meg, melyeket alkalmasnak tart a megjelölt mutatók (indikátorok) értékének alátámasztására!

IV.1.7

Kérjük, válaszát a IV.1.4-ben kiválasztott társadalmi hivatkozva adja meg! (Arra gondoljon, hogy a közvetlen célcsoport fejlesztése, foglalkoztatása stb. mit indít el annak közvetlen környezetében, kézzel fogható-jövedelemnövekedés, életszínvonal javulás- és kevésbé kézzelfogható módon-életmód, életesélyek javulása, tanulás, munkához való viszony, stb.) Kérjük, itt a szervezet által közvetlenül elért célcsoportokon keresztül „megszólított” célcsoportokra gondoljon!

IV.1.8

Kérjük válaszát a IV.1.8-ban megjelölt indikátorokra hivatkozva adja meg! (Megfigyelés, adatgyűjtés, kérdőívezés, interjúzás, személyes kikérdezés stb.) Olyan mérőeszközöket jelöljön meg, melyeket alkalmasnak tart a megjelölt mutatók (indikátorok) értékének alátámasztására!

V. GINOP-5.1.3/5.1.7 projekt megvalósítása

A modul célja és fókusza

A minősítő rendszer V. modulja klasszikus monitoringelemként funkcionál, a már lezárt (fenntartási időszakban lévő), ill. megvalósítás alatt álló GINOP-5.1.3/5.1.7-es projektekhez kapcsolódóan. A megadott információk a támogatók számára szolgáltatnak adatot az alábbi témakörök mentén:

- sikeres, illetve terv szerinti megvalósítás
- kihívások és kezelésük
- szinergia
- fenntartás
- továbbfejlesztés

Amennyiben nem részesült a szervezet támogatásban a fenti két, gazdaságfejlesztési konstrukció keretében, ezt a modult nem kell kitöltenie!

Amennyiben a szervezet mindkét, fenti, gazdaságfejlesztési konstrukció keretében támogatásban részesült, az V. modult kétszer kell kitöltenie!

VI. Jövőkép, tervek

A modul célja és fókusz

A legutolsó modul célja az I-V. fejezet kitöltése során azonosított fejlesztési irányok bemutatása, a szervezet jelenlegi életképességének és társadalmi hasznosságának – szervezet által történő – értékelése, a lehetséges fejlesztési akciók, lépések meghatározása. Ebben a modulban nyílik lehetősége a szervezetnek meghatározni azon fejlesztő/támogató szolgáltatások körét, melyeket a jövőben igénybe kíván venni, a kiemelt projekt vagy egyéb partnerség keretében, lehetőség szerint ingyenesen. A VI. modul elemzése során ezeket a fejlesztési igényeket szeretnénk feltérképezni annak érdekében, hogy minél adekvátabb választ adhassunk rájuk a közeljövőben.

Tesszük mindezt az alábbi témakörök éttekintése mentén:

- jövőbeni tervek
- SWOT-elemzés
- fejlesztési szükségletek
- visszacsatolás (későbbi évek során)

VI.1

A SWOT elemzés nem más, mint egy rendkívül egyszerű és mégis kiemelkedően hatékony eszköz a szervezeti stratégia tervezésére, fejlesztésére, a belső (szervezeti) erősségek, gyengeségek, valamint a külső (működési, gazdasági, társadalmi, jogi stb.) környezetből adódó lehetőségek és veszélyek azonosításával.

Kérjük, a SWOT egyes elemeinek megadása során az összes eddigi modul kérdéseit és válaszait vegye figyelembe, azok alapján válaszoljon. Ezen kérdés kitöltését az interjú során tudják fejleszteni, pontosítani, ami azért is lényeges, mert a VI. modul valamennyi, további kérdése az analízis eredményeire épül.

5. Egyéb információk

Amennyiben az online rendszer használatával kapcsolatos, technikai kérdésük merülne fel, az alábbi elérhetőségen kérhetnek segítséget, támogatást, **minden hétköznap, 9:00-13:00 óra között:**

Kiss Nóra, szakmai asszisztens

kiss.nora@ifka.hu

+3670 381 2662

Minden egyéb, szakmai és operatív ügyben kérjük, hogy az interjút készítő Kollégánkkal egyeztessenek, a kapcsolatfelvétel során megadott elérhetőségek egyikén!

Köszönjük, hogy a minősítő rendszer tesztverziójának kitöltésével és fejlesztő javaslatai megtételével segítette munkánkat!

Jakab Áron

vezető társadalmi vállalkozás szakértő, osztályvezető

Iparfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft.